

מסדר כבוד

הם עזבו את הארץ והגיעו רחוק בתחום העיצוב בעולם הגדול. שוחחנו עם ארבעה מעצבים ישראלים שמצליחים בחו"ל על עבודה, על הכרה ועל גאוה לאומית | **עינת קיילס ארגמן**

אפתח בוידוי קטן: כמי שמסתובבת ברחבי הרשת שעות על גבי שעות בחיפוש אחר עיצובים חדשים ומעניינים, לא פעם שמות המעצבים נבלעים עבורי בבלייל האינפורמציה. ככה זה - אני בדרך כלל מתייחסת יותר למוצר ופחות לאדם שעומד מאחוריו (עצוב, אבל נכון). בכל זאת, ברגע שלשם של המעצב יש צליל ישראלי, משהו מתעורר בי ואני חייבת לבדוק במי מדובר ומה הקשר שלו לבלנט. כך נתקלתי לראשונה בארבעת המעצבים שבכתבה זו: צעירים מצליחים שחיים בחו"ל ועושים שם חיל, אבל שמם מסגיר את העובדה שהם מוכּאן. שלחתי לכל אחד מהם מייל נרגש וביקשתי לשימוע על העיצוב בעולם מנקודת מבטם, ולבדוק מה הוביל אותם לעשות את הצעד ולעזוב את הידוע והמוכר לעבר יעד חדש. לפני שנגיע לסיפורים שמאחורי הקלעים, אני רוצה להציג אותם:

דן יפת החל את לימודי העיצוב שלו בבצלאל בגיל 28 המופלג. לאחר כשנתיים וחצי בבצלאל נסע במסגרת חילופי סטודנטים לשישה חודשים באקדמיה ריטולד שבאמסטרדם. הוא ראה כי טוב ומאז לא הביט לאחור

במהלך הלימודים התחיל לעבוד בסטודיו ההולנדי של הישראלי לשעבר **צור רשף**. בהמשך עבר דן לפריז בעקבות הצעת עבודה שקיבלה בת אוגוסט, גם היא מעצבת. Jelly Lab, הסטודיו שבראשו עומד דן, נוגע במגוון רחב של תחומים, וברובם הקדמה הטכנולוגית תופסת חלק חשוב. גופי התאורה המסקרנים שלו, ובפרט אלה שהוא יוצר בשיתוף עם המעצבת הצ'כית **לוסי קולדובה**, אוכזים לתחודה רבה בעולם העיצוב.

רונה מיוחס עזבה את הארץ לטובת מילאנו ולימודי מאסטר בעיצוב תעשייתי בגיל 20, ואחרי הלימודים עברה לונדון ועבדה כמעצבת בכירה ומנהלת פרויקטים בחברת איסומטריקס. בשנת 2007 הקימה את המותג אמק, שנבחר לא פעם לייצג את בריטניה באירועי עיצוב נחשבים במיוחד. אמן קצר אחר כך, בתום 12 שנים בנכר, החליטה רונה לחזור לארץ, בעיקר בגלל הרצון לגדל את בנה בחיק המשפחה המורחבת. בשנת 2010 הקימה כאן את המותג Kukka, ובשלוש השנים האחרונות היא נוסעת בקו תל אביב-לונדון על בסיס קבוע.

בעז כהן עזב את הארץ ונסע להולנד בתום שירותו הצבאי, בשנת 1999. שנה וחצי לאחר מכן החל את

דן יפת והעבודות Balloons (למעלה) ו-Muffin Table

לימודי באקדמיה לעיצוב באיינדהובן.

הוא מעיד על עצמו כי לא ידע הרבה על עיצוב, אבל הרגיש כי "מקצוע שבו יצירתיות וטכנולוגיה משתלבות זו בזו הוא נקודת מוצא מעניינת". קצת לפני סיום הלימודים פגש את זונתו **סיאקה ימוטו**, והם החליטו לפתוח יחד את הסטודיו BCXSY. בהתחלה המותג היה בגדר ניסוי, אבל מהר מאוד הבינו השניים שיש להם משהו טוב בידיים, ומאז הם ממשיכים את היצירה המשותפת. הזוג מתגורר באיינדהובן ומחלק את זמנו בין עבודה בסטודיו לנסיעות תכופות ברחבי העולם כחלק משגרת היצירה שלהם, שנעה לא פעם על הציר החרבתי-סביבתי.

חיים טליאס בכלל חלם להיות שחקן, אבל אביו הרופא לחץ עליו לפנות לכיוון קצת יותר מעשי. במהלך שירותו הצבאי, בעת ביקור אצל הוריו בצילה, שמע מחבר על "מקצוע מוזר שבו ניתן להמציא, לבנות וליצור כיד הדמיון". באותו רגע נפל

"אני מודע למקום שממנו באתי ואין לי בעיה עם זה, אבל אני לא מזהה את עצמי עם מקום מסוים או עם תרבות מסוימת"

לו האסימון והוא נזכר בילדותו, תקופה שבה נהג לבנות ובעיקר להרוס וליצור רהיטים, פסלים ושאר מיני תוצרים. הוא התקבל ללימודי עיצוב תעשייתי בבצלאל, ועם סיום לימודיו נסע לרומא כדי לממש את חלום התואר השני. לאחר סיום התואר, במהלך השנתיים האחרונות, הוצגו עבודותיו בשבוע העיצוב הנחשב של מילאנו. ביתיים הוא נשאר שם, יוצר גופי תאורה ורהיטים מסקרנים וזוכה להכרה רחבה.

אלמנטים של ישראליות
ארבעת המעצבים עושים חיל מעבר לים, מתראינים לא פעם למגזינים הנחשבים ביותר בתחום ואוכים בפרסים יוקרתיים, ולכן חשבתי שהגיע הזמן להציץ לעבודתם ולחיייהם המסקרנים. **כיצד אתם מגדירים את הסגנון העיצובי שלכם? רונה:** "אני מעריכה מינימליות פונקציונלית, כלומר מינימום שימוש בחומר ובצורה. עיצוב הוא ביטוי לצורך בסיסי אצלי".

דן: "אם אני צריך לבחור אלמנט אחד, חשוב לי לגרום לאנשים לחייך ולהנות ממה שהם עושים. לא משהו אם זה בעזרת העיצובים שלי או באמצעי אחר - בסופו של יום העולם סובב סביב האנשים, ולא אחרת".

בעז: "סיאקה ואני לא מעסיקים את עצמנו בשאלות כאלו. אנחנו אוהבים לעשות את מה שאנחנו אוהבים ולא קובעים מראש גבולות, כל עוד הפרויקט נע במסגרת גבולות אתיים, חברתיים וסביבתיים. אני נהנה מהחופש

חיים טליאס בכלל חלם להיות שחקן, אבל אביו הרופא לחץ עליו לפנות לכיוון קצת יותר מעשי. במהלך שירותו הצבאי, בעת ביקור אצל הוריו בצילה, שמע מחבר על "מקצוע מוזר שבו ניתן להמציא, לבנות וליצור כיד הדמיון". באותו רגע נפל

"אני מודע למקום שממנו באתי ואין לי בעיה עם זה, אבל אני לא מזהה את עצמי עם מקום מסוים או עם תרבות מסוימת"

לו האסימון והוא נזכר בילדותו, תקופה שבה נהג לבנות ובעיקר להרוס וליצור רהיטים, פסלים ושאר מיני תוצרים. הוא התקבל ללימודי עיצוב תעשייתי בבצלאל, ועם סיום לימודיו נסע לרומא כדי לממש את חלום התואר השני. לאחר סיום התואר, במהלך השנתיים האחרונות, הוצגו עבודותיו בשבוע העיצוב הנחשב של מילאנו. ביתיים הוא נשאר שם, יוצר גופי תאורה ורהיטים מסקרנים וזוכה להכרה רחבה.

אלמנטים של ישראליות
ארבעת המעצבים עושים חיל מעבר לים, מתראינים לא פעם למגזינים הנחשבים ביותר בתחום ואוכים בפרסים יוקרתיים, ולכן חשבתי שהגיע הזמן להציץ לעבודתם ולחיייהם המסקרנים. **כיצד אתם מגדירים את הסגנון העיצובי שלכם? רונה:** "אני מעריכה מינימליות פונקציונלית, כלומר מינימום שימוש בחומר ובצורה. עיצוב הוא ביטוי לצורך בסיסי אצלי".

דן: "אם אני צריך לבחור אלמנט אחד, חשוב לי לגרום לאנשים לחייך ולהנות ממה שהם עושים. לא משהו אם זה בעזרת העיצובים שלי או באמצעי אחר - בסופו של יום העולם סובב סביב האנשים, ולא אחרת".

בעז: "סיאקה ואני לא מעסיקים את עצמנו בשאלות כאלו. אנחנו אוהבים לעשות את מה שאנחנו אוהבים ולא קובעים מראש גבולות, כל עוד הפרויקט נע במסגרת גבולות אתיים, חברתיים וסביבתיים. אני נהנה מהחופש

ומהיכולת לנסות כל פעם דברים חדשים, שונים ומרתקים. זה משאיר את המוח רענן, ואני בטוח שזה ישפיע גם על הפרויקטים העתידיים שלנו".

מהו הדבר המשמעותי ביותר עבורכם במקום שבו אתם חיים היום, וכיצד זה משפיע על היצירה שלכם?

בעז: "קשה לי לשים את האצבע על משהו ספציפי - אולי מזג האוויר. אני בטוח שזה יישמע מוזר ללא מעט אנשים, אבל אני מעולם לא הייתי תומך נלהב של הקיץ החום הישראליים. בהולנד יש הפרדה ברורה מאוד בין העונות, ממש כמו שלמדנו בבית הספר. אני נהנה לחזות בחילופי העונות ובהשפעה שלהם על הטבע ועל האנשים שמסביבי".

דן: "בשגרת היומיום שלי אני אוהב לצאת מעבר לגבולות הסטודיו ולעבוד בחוץ. לפריז ולאנשים שחיים בה יש השפעה גדולה על היצירתיות שלי. לא פעם שיחות שאני מנהל עם אנשים או אפילו התבוננות בדברים הכי שגרתיים וברורים מאליהם מוצאות את דרכן אל היצירה שלי".

האם אתם מוצאים מאפיינים ישראליים בעבודות שלכם?

דן: "כמובן. היכולת לאלתר במקום שבו אחרים לא יכולים ולתקוף את הבעיות באופן ענייני, זו עבורי המהות של ישראליות".

חיים: "אני חושב שעיצוב תעשייתי זהה לאמנות,

רונה מיוחס ועבודות שונות (למעלה, עם כיוון השעון: DIY Table Lamp, Felucca, Lastra Light Blocks Collection)

אך במקביל יש לו גם שימוש. כמו כל אמן, אנחנו המעצבים מנסים לספר סיפור על עצמנו. אני רואה בעצמי ציליאני, ישראלי וכעת גם קצת איטלקי, והסיפור שלי מושפע מכל הדברים האלה. אפשר לומר שהעיצוב שלי הוא קצת חוצפן ונועז כמו הישראלי, אבל בצורה מנומסת כמו הציליאני. ואם להיות רציני לרגע, רוב השמות של המוצרים שלי הם בעברית - באירופה זה נשמע אקזוטי יותר".

האם יש מוטיב מסוים שנוכח תמיד בעבודותיכם? בעז: "במסגרת לימודי העיצוב לימדו אותנו לא

חיים עליאס ועבודות שונות [מלמעלה]: Olam, Caramelos ו-Alè

מוכר בארץ", אומר בעז, "לפחות לא יותר מבכל מקום אחר בעולם, אבל כמובן שתמיד נחמד לדעת שמעריכים את העבודה שלי. למען האמת, אני נהנה מהעבודה שאני לא באמת שייך למקום מסוים. לעתים אנשים זוכים להכרה בשל שיוך למדינה או ללאום מסוימים, וזה לא משוהו שהייתי רוצה שיקרה לי. **אני מעדיף שאנשים יסתכלו על היצירות שלי כמו שהן, בלי המטען של המקום שממנו אני בא.**"

רונה: "אני אדם של אנשים ולא של מקום. חשוב לי להיות מוערכת בפני עצמי, בפני אבנר בעלי, הילדים שלי והמשפחה שלי. כל השאר בשבילי או רק פריבילגיה".

דן: "חשיבות היא לא המילה המתאימה לדעתך, זה בעיקר עניין של גאווה. ישראל היא חלק בלתי נפרד ממני, ולא משנה מה אעשה או איפה אהיה, תמיד מתייחסים אליי ומתארים אותי כמעצב ישראלי. אני לא חושב על חזרה הביתה או על הצלחה מקצועית בארץ, אבל לא כי אני לא רוצה את הדברים האלה, אלא כי באופן כללי לא ההצלחה אלא הצורך שלי ליצור ולעבוד הוא שמניע אותי".

חיים: "ההכרה היא בעלת משמעות עברית והיא מקור לגאווה, בעיקר כי ישראל חשובה לי מאוד. לא עזבתי את צילה כדי להיות באיטליה. אני נמצא פה באופן זמני ובקרוב אחזור לארץ".

מה הייתם מייצגים למעצבים צעירים שמעוניינים לעשות את הצעד ולעבור לחו"ל? "למה אתם מחכים?! ואם אתם צריכים עזרה, צרו איתי קשר"

ואם כערך מוסף היא מכירה בך, מה טוב. בכלל, ביומיום אני לא מעסיק את עצמי במחשבות על הצלחה. אני מנסה לעשות את מה שאני יודע על הצד הטוב ביותר, וההכרה מבחוץ רק מנחה אותי לכיוון הנכון".

מה לגביכם, בעז ודן - האם גם אתם חושבים לחזור לארץ?

בעז: "לא ממש, או בעצם לא מוחלט ככל האפשר. אני לא מרגיש שייך בארץ ובאותה נשימה אני לא ממש מרגיש שייך בהולנד או בכל מקום אחר. אבל אני נהנה להיות רז ותמיד מכבד את הסביבה שבה אני גר וממלא אחר החוקים שלה. בעיקר אני אוהב את העבודה שאני לא צריך לקשור את עצמי לזהות קולקטיבית".

דן: "הדרך שלי הובילה אותי למקום אחר. כרגע אני מרוצה במקום שבו אני נמצא. העבודה שלי והמשפחה שלי הם פה, אז בינתיים אני כאן".

חיים, יש לך מועד לחזרה המתוכננת לארץ?

"כרגע מה שמשאיר אותי מעבר לים אלה רק אינטרסים מקצועיים. מדובר בשלב בדרך לתכנית הגדולה. אני יוצר קשרים ברחבי אירופה, וכמובן שברגע שאתה נמצא שם הדברים עולים פחות, מה שהופך את הכול לקל ופשוט יותר. אבל

כשחיייתי בישראל הרגשתי חופשי להיות מי שאני באמת, ואני סופר את השניות עד שאחזור לארץ. ישראלים בחו"ל נתקלים בדרך כלל בשאלות על הארץ, ויש לי הרגשה שגם אתם נתפסים לא פעם כסוג של שגרירים.

רונה: "אני לא דמות של שגרירה. אני חושבת שההתעניינות בי נוצרה בזכות דברים שאני עושה ולא בגלל מי שאני או מאיפה באתי".

בעז: "אני מודע למקום שממנו באתי ואין לי בעיה עם זה, אבל אני לא מזהה את עצמי עם מקום מסוים או עם תרבות מסוימת. אני אף פעם לא מסתיר או מתבייש להגיד איפה נולדתי וגדלתי, למרות שאני גר מחוץ לישראל כבר כמעט 13 שנה, שזה חלק גדול מחיי. מצד שני, **אני לא מציג את עצמי כישראלי (או הולנדי). אני חושב שאני מודע להיסטוריה, אבל אין לי זהות לאומית חזקה, והאמת היא שאני לא ממש מתגעגע לזה.** ברור שמדי פעם אנשים מתעניינים ושואלים אותי על ישראל, ובמקרים כאלה אין לי בעיה לחלוק עמם את דעותיי ומחשבותיי".

דן: "זה קורה, אבל אני מנסה להימנע מזה, כי לצערי זה תמיד מגיע לפוליטיקה".

מה הייתם מייצגים למעצבים צעירים ישראלים שמעוניינים לעשות את הצעד ולעבור לחו"ל?

דן: "להאמין בעצמם, בחלומות שלהם, ולא להפסיק לפעול על פי תחושות הבטן. זו דרך לא פשוטה והיא כנראה לעולם לא תהיה בדיוק כמו שדמיינו, אבל למרות זאת היא מלאה בשמחה גדולה ומתגמלת ברמות אחרות".

רונה: "ללכת אחרי האינטואיציות. מקום הוא מקום כמו כל מקום, בדיוק כמו אנשים. אם זכרים את זה, אז אתה הופך להיות איש העולם הגדול".

חיים: "למה אתם מחכים?! ואם אתם צריכים עזרה, צרו איתי קשר".

למני סיום, יכול להיות שזו רק אני והמחשבות הרומנטיות שלי על אירופה, אבל אני סקרנית לשמוע על הפינה האהובה עליכם בעיר שבה אתם מתגוררים.

חיים: "התשובה הברורה מאלה היא הסטודיו שלי, שהוא מעין עולם שהוא כולו שלי. אם את מתעקשת על פינה, אז חייבת להיות הדרך שאני עובר בה כל בוקר מתחנת המטרו לסטודיו, שבמחלכה אני מאזין למוזיקה, מתבונן בפרטים, באנשים ובסיטואציות

ובעיקר מקשיב".

רונה: "לונדון גדולה ומלאה בפניות מעניינות. אני חייית ועבדתי במזרח לונדון, ושם גם אהבתי להסתובב. זו לונדון חלא נוצצת, הענייה והבעייתית, אבל היא מלאה בניחוחות של תרבויות עיצוב ואמנות".

פריז, לונדון, רומא או איינדהובן. ארבע הערים הללו נשמעות כמו מקום שהייתי שמחה להכיר מבפנים. אולי ביום מן הימים אוכל לקבל סיור מודרך ומעורב מאחד מארבעת המופלאים. ■

בעז בהן וסיאקה יממוטו והעבודות של הצמד Coiled [מימין] ו-Oigin [למעלה]

צילום: חיים עליאס, עדי מתחמי, יואל ניר, Martin Chum, David Boulange, Manuela Giusto, BCXSY, Hironori Tsukue, Toby Summerfield, Jan Seigliuzzi, Jakob Hohmann

אישית לוחצת

ברשת יש אינסוף מידע על ארבעת המעצבים שבכתבה. אנחנו החלטנו להתקיל אותם בבקשה לספר לנו משהו שאחרים לא יודעים

חיים: "לפעמים אני עומד ליד החלון של השירותים ומעטן סגירה, ומסתייר את המעשה מאשתי, ממש כמו ילד קטן שלא רוצה שישכעו עליו. אבל בחר שעכשיו היא תדע".

דן: "אני לא בטוח בנוגע לזה, אני די גלוי ואין לי מה להסתיר. אפשר לומר שאני ילד נצחי שכלוא בגוף של מבוגר".

בעז: "אחרי כל השאלות האלה אני מרגיש שלא נשאר דבר שלא סיפרתי. אולי שאני אוהב לבלש?".

רונה: "אני לא יכולה להכין קפה כמו שצריך, וזה מתסכל. כשאני מתעוררת או כשאני זקוקה למנת קפאין במהלך היום, אני מוצאת את עצמי תלויה באנשים אחרים שיכינו אותו עבורי. יש לי מזל שבן זוגי מכין קפה מעולה".